

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií
Katedra ruských a východoevropských studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ MAGISTERSKÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího)

Práci předložil(a) student(ka): Michal Mikovčík

Název práce: Komparácia Miloševičovho Srbska a Tudjmanovho Chorvátska v rokoch 1991-1997 z pohľadu teórie autoritatívnych režimov

Vedoucí práce (u externích vedoucích uvedte též adresu a funkci v rámci instituce): PhDr. Jiří Kocián

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Michal Mikovčík se v práci zaměřil na srovnání politických režimů v Srbsku a Chorvatsku v období po rozpadu socialistické Jugoslávie. Jeho ústředním cílem pak bylo posoudit oba za pomoci teorie autoritativních režimů a na ni navazující konceptualizaci hybridních režimů, respektive kompetitivního autoritarismu, přinést detailní pohled na roli obou vůdčích představitelů při jejich formování a charakterizovat v čem se z pohledu teoretických východisek odchylovaly od demokratického uspořádání.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Zvolené téma si klade zvýšené nároky zejména ve dvou oblastech, teoretickém ukotvení a operacionalizaci z něj vyplývajících konceptů a udržení průběžné konzistence samotné analýzy. Už v prvním ze dvou uvedených bodů se dle mého názoru skrývala největší výzva, kterou před sebe autor postavil. Výzkum rozpadu Jugoslávie v kontextu přechodů k demokracii představuje v politologické literatuře zaměřující se na politické systémy do jisté míry šedou zónu. Otevřený a dlouhotrvající válečný konflikt ji povětšinou vyřazuje ze sady srovnávaných případů postsocialistických zemí, kolega Mikovčík se tak nemohl opřít o nějakou silnější tradici předchozího komparativního výzkumu a musel stavět na teoretických zdrojích abstraktnějšího charakteru. V tomto ohledu tedy zvolil obecně přijímané práce Juana Linze, Stevena Levitského a Lucan A. Waya, které, jak správně argumentuje, reprezentují evoluci konceptualizování autoritarismu v širší oblasti teorie politických systémů. Předkládaná práce zároveň nevynechává případové studie zabývající se oběma zkoumanými režimy individuálně, jak už vyplývá z výše řečeného, komparace obou představuje originální pohled na věc.

Autorovi se podařilo na základě teoretické literatury vytvořit funkční analytický rámec, který v souladu se zaměřením svého oboru aplikoval s důsledným ohledem na kulturně-historická a politická specifika daného teritoria. Tento analytický rámec zaměřující se především na otázky limitovaného pluralismu, vztahu ideologie a mentality a míry depolitizace a politické mobilizace se současně promítl do samotné struktury předkládané práce. Členění textu sice působí poměrně komplikovaně, ale jasným způsobem třídí jednotlivé oblasti analýzy a napomáhá logické posloupnosti argumentů založených na výzkumných výstupech. Pro splnění cílů komparace a aplikaci teoretických východisek je tedy zvolená struktura práce vhodná a v druhém klíčovém bodě, operacionalizaci teoreticko-metodologického rámce, je její řešení úspěšné. Bylo by možné namítnout, že kapitoly srovnávající limitovaný pluralismus jsou zpracovány podrobněji a v dobrém slova smyslu rigidnější formou než zbývající dvě oblasti, to ovšem do jisté míry jednak vyplývá z jeho centrální pozice pro konceptualizaci autoritarismu a za druhé toho, že definice ideologie, mentality, depolitizace a mobilizace jsou z pohledu využití teorie daleko komplikovanější a mnohdy neostré. Přesto, právě v těchto částech bylo možné provést pokus o silnější ukotvení např. pojmu mentality na základě využití další teoretické literatury ze strany autora. Kolega Mikovčík totiž jinak v průběhu práce i v závěrečném hodnocení představuje relevantní kritickou reflexy Linzovy konceptualizace a taxonomie autoritativních režimů, jejímž prostřednictvím mimo jiné dokládá správnost své volby zahrnout do výzkumného designu i koncept kompetitivního autoritarismu, který pomáhá celý analytický rámec doplnit.

Z hlediska využitých zdrojů se práce opírá z větší části o ty sekundární, což pro obdobné studie politologického charakteru nepředstavuje hlubší problém co do integrity výzkumu. Tato volba je opodstatněná i tím, že práce existující poznatky využívá pro novou, originální analýzu. Primární zdroje v místních jazycích též vhodně doplňují celou mozaiku, která je díky širší záběru práce poměrně eklektická. Na místech, kde to považoval autor za vhodné, se ke zdrojům kriticky vyjadřuje, a i když mohla být zdrojová základna a příslušná kritika vcelku o něco bohatší, kolega Mikovčík prokázal, že si osvojil zásady správné práce s nimi a jejich užívání je vzhledem ke specifickému disciplinárnímu zaměření práce dostačující.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

V tomto bodě je možné uvést hlavní výtky směrem k práci a to především nekonzistentní formát odkazového aparátu a nesprávného užití varianty citací dle normy Chicago (formát odkazů v poznámkách pod čarou se často podobá bibliografickým záznamům v seznamu literatury, stejně tak zarazí „Ibid.“ v uvozovkách). Nesprávné formátování odkazů sice nepředstavuje zásadnější problém z hlediska validity užití zdrojů, bohužel však kazí dojem z jinak celkově dobře odvedené práce a je v tomto ohledu zásadní formální chybou studentské závěrečné práce. Jazykový projev je, pokud mohu slovenský text hodnotit, až na některé detaily vcelku dobrý, práce je srozumitelná a konzistentně operuje se zvolenou konceptuálních terminologií, na určitých místech by bylo dobré vyhnout se jistým stylistickým nepřesnostem a zkratkám, ale jedná se spíše o případy izolované.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z magisterské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Michal Mikovčík splnil poměrně obtížný úkol, který si zvolil, a úspěšně realizoval komparativní analýzu politických režimů v Srbsku a Chorvatsku v 90. letech. 20. století. Práci se mu podařilo opřít o dobře zpracovaný teoretický a konceptuální základ, logicky ji strukturovat a přinést závěry, které naplnily cíle originálního výzkumného záměru. Přesto, že se v textu nachází tematické oblasti, které by bylo možné ještě dále rozpracovat, předkládaná práce už je takto poměrně rozsáhlá a zároveň vnitřně konzistentní. Její největší slabinu představují formální náležitosti odkazů na zdroje, které bohužel nejsou dobře zvládnuté a zasloužily by větší revizi. Především z těchto formálních důvodů jsem nucen o jeden stupeň snížit hodnocení, i když práce stále spadá do kategorie těch výrazně nadprůměrných.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1) V kterých ohledech pomohl koncept kompetitivního pluralismu uchopit charakteristiky obou Vámi zkoumaných režimů tam, kde to Linzova konceptualizace nedokázala?

2) V čem podle Vás spočívají slabiny Linzem vymezeného pojmu „mentalita“ pro analýzu autoritativních režimů?

3) Existují podle Vás vysledovatelné charakteristiky dalšího vývoje Chorvatska a Srbska po přelomu tisíciletí, které vyplývají z podoby Miloševićova a Tudjmanova režimu?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(A-F): B

Datum: 11.6.2020

Podpis: Jiří Kocián

Pozn.: Hodnocení píše k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.